ಪಿ. ವಿ. ಕೃಷ್ಣಮೂರ್ತಿ

ಕೆಂಪೇಗೌಡನ ಜಯಪ್ರಶಸ್ತಿ : ಒಂದು ಚಾರಿತ್ರಿಕ ಪರಿಶೀಲನೆ

ವಿಜಯನಗರ ಸಾಮ್ರಾಜ್ಯದ ಚರಿತ್ರೆಯೊಡನೆ ಅದರ ಸಮಕಾಲೀನ ರಾಜ್ಯಗಳು ಅವಿರತ ಚಾರಿತ್ರಿಕ ಸಂಬಂಧ ಹೊಂದಿದ್ದವೆಂಬುದು ಸ್ಪಷ್ಟ. ಇವುಗಳಲ್ಲಿ ಎಲಹಂಕ ವಂಶದ ಗೌಡಪ್ರಭುಗಳ ರಾಜ್ಯವು ವಿಜಯನಗರ ಸಾಮ್ರಾಜ್ಯಕ್ಕೆ ಗಮನಾರ್ಹ ಸೇವೆ ಸಲ್ಲಿಸಿದೆ. ಈ ಗೌಡಪ್ರಭುಗಳ ಇತಿಹಾಸವನ್ನು ತಿಳಿಯುವಲ್ಲಿ ಸಹಾಯಕವಾಗುವ ಸಾಹಿತ್ಯಕೃತಿಗಳಲ್ಲಿ 'ಕೆಂಪೇಗೌಡನ ಜಯಪ್ರಶಸ್ತಿ'ಯು ಪ್ರಮುಖವಾದುದು.

ಇಮ್ಮಡಿ ಕೆಂಪೇಗೌಡನ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ರಚಿತವಾದ ಅಜ್ಞಾತ ಕವಿಯೋರ್ವನ ಕೃತಿಯೇ ಈ 'ಕೆಂಪೇಗೌಡನ ಜಯಪ್ರಶಸ್ತಿ'. ಇದು ಎರಡು ಭಾಗಗಳನ್ನು ಒಳಗೊಂಡಿದ್ದು, ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಕಾಲದ ಎರಡು ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಘಟನಾವಳಿಗಳನ್ನು ಚಿತ್ರಿಸುತ್ತದೆ. ಶ್ರೀ ಕರ್ಲಮಂಗಲಂ ಶ್ರೀಕಂಠಯ್ಯನವರು ಮೈಸೂರು ಪ್ರಾಚ್ಯ ಸಂಶೋಧನಾಲಯದ ಕೆ. ಬಿ. ೨೮೧ ಎಂಬ ಹಸ್ತಪ್ರತಿಯ ಆಧಾರದ ಮೇಲೆ ಈ ಕೃತಿಯನ್ನು ಸಂಪಾದಿಸಿ 'ಗೌಡಕುಲ ವಿಭೂಷಣ ಕೆಂಪೇಗೌಡನ ಜಯಪ್ರಶಸ್ತಿ' (ಬೆಂಗಳೂರು, ೧೯೬೧) ಎಂಬ ಹೆಸರಿನಲ್ಲಿ ಪ್ರಕಟಿಸಿರುತ್ತಾರೆ.[1] ಈ ಕೃತಿಯ ಹಲವಾರು ಹಸ್ತಪ್ರತಿಗಳು 'ಇಮ್ಮಡಿ ತಮ್ಮರಾಯ ಕೆಂಪರಾಯನ ಪದಗಳು', 'ಇಮ್ಮಡಿ ಕೆಂಪರಾಯನ ಪದಗಳು', 'ಕೆಂಪರಾಯನ ಜಯಸ್ತುತಿ' ಇತ್ಯಾದಿ ಹೆಸರುಗಳಿಂದ ಕೂಡಿ, ಮೈಸೂರು ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾನಿಲಯದ ಕನ್ನಡ ಅಧ್ಯಯನ ಸಂಸ್ಥೆ[2] ಮತ್ತು ಮದ್ರಾಸಿನ ಪ್ರಾಚ್ಯಸಂಶೋಧನಾಲಯಗಳ[3] ಸಂಗ್ರಹಗಳಲ್ಲಿರುವುದು ಕಂಡುಬರುತ್ತದೆ. ಆರ್,

---

1. ತಮ್ಮ ಮನೆಯಲ್ಲಿದ್ದ ಹಸ್ತಪ್ರತಿಯ ಹಾಳೆಯೊಂದರಲ್ಲಿ ಪ್ರಸ್ತುತ ಕೃತಿಯ ಹೆಸರು 'ಕೆಂಪೇಗೌಡನ ಜಯಪ್ರಶಸ್ತಿ' ಎಂದಿದ್ದುದರಿಂದ, 'ಗೌಡಕುಲ ವಿಭೂಷಣ' ಎಂಬ ವಿಶೇಷಣವನ್ನು ಅದಕ್ಕೆ ಸೇರಿಸಿ ಪ್ರಕಟಿಸಿರುವುದಾಗಿ ಈ ಕೃತಿಯ ಸಂಪಾದಕರು ಹೇಳಿರುತ್ತಾರೆ (ಮುನ್ನುಡಿ, ಪು. ೬೨). ಅಲ್ಲದೆ, ಅವರು ಸಂಪಾದನೆಗೆ ಬಳಸಿಕೊಂಡಿರುವ ಮೈಸೂರಿನ ಹಸ್ತಪ್ರತಿಯಲ್ಲಿ 'ಕೆಂಪೇಗೌಡನ ಜಯಸ್ತುತಿ' ಎಂದಿರುವುದರಿಂದಲೂ (ಬೇರೆ ಹಸ್ತಪ್ರತಿಗಳಲ್ಲೂ ಭಿನ್ನವಾದ ನಾಮಾಂಕಿತವಿದ್ದಾಗ್ಯೂ) ಕೃತಿಯಲ್ಲಿ ಪ್ರತಿಪಾದಿತವಾಗಿರುವ ವಿಷಯದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಈ ಹೆಸರು ಅನ್ವರ್ಥವಾಗಿರುವುದರಿಂದಲೂ ಸಂಪಾದಕರು ಅನುಸರಿಸಿರುವ ಹೆಸರನ್ನೇ ನಾವು ಇಲ್ಲಿ ಸ್ವೀಕರಿಸಿದ್ದೇವೆ.
2. ಕೆ. ೩೬೪/೨, ಕೆ. ೫೧೪/೪, ಕೆ. ೮೪೫/೩—ಈ ಸಂಖ್ಯೆಗಳನ್ನುಳ್ಳ ಮೂರೂ ಹಸ್ತಪ್ರತಿಗಳನ್ನು ತಿಪ್ಪಯ್ಯನ ಮಗ ವೆಂಕಟಯ್ಯನೆಂಬುವನು ಪ್ರತಿಮಾಡಿರುವುದಾಗಿ ತಿಳಿದುಬರುತ್ತದೆ. ಕೆ. ೮೪೫/೨ ಮತ್ತು ಕೆ. ಬಿ. ೨೮೧ ಎಂಬುವು ಇನ್ನುಳಿದ ಎರಡು ಹಸ್ತಪ್ರತಿಗಳಾಗಿವೆ–ಕನ್ನಡ ಹಸ್ತಪ್ರತಿಗಳ ವರ್ಣನಾತ್ಮಕ ಸೂಚಿ, ಮೈಸೂರು ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾನಿಲಯ, ಸಂಪುಟ ೧ ಮತ್ತು ೫.
3. ೧೨೬೪, ೧೨೬೫ ಮತ್ತು ೧೨೬೬ ಎಂಬ ಸಂಖ್ಯೆಗಳನ್ನುಳ್ಳ ಮೂರು ಹಸ್ತಪ್ರತಿಗಳಿದ್ದು, ಅವುಗಳ ಲಿಪಿಗಾರ ವೆಂಕಟರಾಯನೆಂದು ತಿಳಿದುಬರುತ್ತದೆ.

ನರಸಿಂಹಾಚಾರ್ಯರು ತಮ್ಮ ಕವಿಚರಿತ್ರೆಯ ಎರಡನೆಯ ಸಂಪುಟದಲ್ಲಿ 'ಕವಿಗಳು ಗೊತ್ತಿಲ್ಲದ ಕೆಲವು ಗ್ರಂಥಗಳು' ಎಂಬ ಶೀರ್ಷಿಕೆಯಡಿಯಲ್ಲಿ 'ಇಮ್ಮಡಿ ತಮ್ಮರಾಯ ಕೆಂಪರಾಯನ ಪದಗಳು' ಎಂತಲೇ ಇದನ್ನು ಗುರುತಿಸಿರುತ್ತಾರೆ.[4]

ಈ ಕೃತಿಯನ್ನು ಸಂಪಾದಿಸಿ ಪ್ರಕಟಿಸಿರುವ ಶ್ರೀ ಕರ್ಲಮಂಗಲಂ ಶ್ರೀಕಂಠಯ್ಯನವರು, 'ಜಯಪ್ರಶಸ್ತಿ'ಯ ಕರ್ತೃ ಗುಮ್ಮಳಾಪುರದ ಗುರುನಂಜೇಶನೆಂದೂ ಆತನು ಶಿವದ್ವಿಜ ಬ್ರಾಹ್ಮಣನೆಂದೂ ಅಭಿಪ್ರಾಯ ಪಟ್ಟಿರುತ್ತಾರೆ.[5] ವಾಸ್ತವವಾಗಿ, ಅವರ ಈ ಅಭಿಪ್ರಾಯಕ್ಕೆ ದೃಢವಾದ ಆಧಾರಗಳೇನೂ ಇರುವುದಿಲ್ಲ. ಈ ಕೃತಿಯಲ್ಲಿ ಗುರುನಂಜೇಶನ ಹೆಸರು ಪ್ರಸ್ತಾಪಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿದೆಯಾದರೂ ಅದು ಇಮ್ಮಡಿ ಕೆಂಪೇಗೌಡನ ಗುರು ಎಂಬ ಅರ್ಥದಲ್ಲಿಯೇ ಇದೆಯೆಂಬುದು ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿಯೇ ಇದೆ. ಗುರುನಂಜೇಶನು ನಿರ್ವಿವಾದವಾಗಿಯೂ ಕೆಂಪೇಗೌಡನಿಗೆ ಗುರುವಿನ ಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿದ್ದನೆಂಬುದನ್ನು ಗುಮ್ಮಳಾಪುರ ಗ್ರಾಮದ ಕ್ರಿ. ಶ. ೧೬೦೮ರ ಶಾಸನದಲ್ಲಿಯ[6] "ಎಲಹಂಕನಾಡ ಪ್ರಭುವಾದ ಕೆಂಪೇಗೌಡನು ಭಾರದ್ವಜ ಗೋತ್ರದ ಪರಿವಿಡಿ–ವರ್ಗದ ಕೊಲ್ಲಿಪಾಕೆ ರೇವಣ್ಣ ಸಿದ್ಧೇಶ್ವರ ಸಂಪ್ರದಾಯಸ್ಥರಾದ ಗುಂಮಳಾಪುರದ ಸಿಂಹಾಸನಕ್ಕೆ ಕರ್ತರಾದ ನಂಜೇದೇವರು ಅಯ್ಯನವರು ಪೌತ್ರರಾದ ಚೆನ್ನಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನದೇವರ ಪುತ್ರರಾದ ನಂಜೇದೇವಪ್ಪ ಅಯ್ಯನವರು" ಎಂಬ ಉಲ್ಲೇಖವು ಸಮರ್ಥಿಸುತ್ತದೆ ; ಕೆಂಪೇಗೌಡನು ಈತನಲ್ಲಿ ಭಕ್ತಿಯುಳ್ಳವನಾಗಿದ್ದನೆಂಬುದು ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗುತ್ತದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಪ್ರಸುತ್ತ 'ಜಯಪ್ರಶಸ್ತಿ'ಯಲ್ಲಿ ಉಕ್ತನಾಗಿರುವ ಗುರುನಂಜೇಶನೇ ಈ ಶಾಸನದ ನಂಜೇದೇವಪ್ಪ ಅಯ್ಯನವರು. ಈತನು ಇಮ್ಮಡಿ ಕೆಂಪೇಗೌಡನಿಗೆ ಮಾತ್ರವಲ್ಲದೆ, ಸಮಕಾಲೀನ ಹೊಸಕೋಟೆಯ ಪಾಳೆಯಗಾರನಾದ ಸುಗಟೂರು ಮುಮ್ಮಡಿ ತಮ್ಮೇಗೌಡನಿಗೂ ಗುರುವಿನ ಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿದ್ದನೆಂಬುದನ್ನು ಆನೇಕಲ್ ತಾಲ್ಲೂಕಿನ ಸರ್ಜಾಪುರದ ಶಾಸನ[7] ಮತ್ತು ಕೋಲಾರ ತಾಲ್ಲೂಕಿನ ಗರುಡನಹಳ್ಳಿ ಶಾಸನಗಳು[8] ಸ್ಪಷ್ಟಪಡಿಸುತ್ತವೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಗುರುನಂಜೇಶನು ಈ ಕೃತಿಯ ಕರ್ತೃ ಅಲ್ಲ ; ಕೆಂಪೇಗೌಡನ ಗುರು ಹಾಗೂ ವೀರಶೈವ ಧರ್ಮೀಯ. ಒಟ್ಟಾರೆ, 'ಜಯಪ್ರಶಸ್ತಿ'ಯ ಕರ್ತೃ ಯಾರೆಂಬುದು ಮಾತ್ರ ಪ್ರಶ್ನೆಯಾಗಿಯೇ ಉಳಿಯುತ್ತದೆ.

ಈ ಮೊದಲೇ ಹೇಳಿರುವಂತೆ, ಪ್ರಸ್ತುತ ಕೃತಿಯಲ್ಲಿ ಎರಡು ಭಾಗಗಳಿದ್ದು, ಇವು ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಕಾಲಗಳಲ್ಲಿ ರಚನೆಯಾಗಿರುತ್ತವೆ. ಮೊದಲ ಭಾಗದಲ್ಲಿ ಉಕ್ತವಾಗಿರುವ ಈ ಕೃತಿಯ ಘಟನಾವಳಿಗಳನ್ನು ಈ ರೀತಿ ಸಂಗ್ರಹಿಸಬಹುದು :

ಮಂಡಲಪತಿ ವೆಂಕಟಪತಿರಾಯನ ಭುಜದಂಡ, ಸ್ವಾಮಿದ್ರೋಹರಗಂಡ ಎಂಬ ಬಿರುದುಗಳನ್ನು ಧರಿಸಿ ಕಾಲ್ಪೆಂಡೆಯನ್ನು ಪಡೆದು ಚಿಕ್ಕರಾಯನೆನಿಸಿದ್ದ ಇಮ್ಮಡಿ ತಮ್ಮನ ಸಖ್ಯದಲ್ಲಿ ಬೆಂಗಳೂರಿನ ಇಮ್ಮಡಿ ಕೆಂಪೇಗೌಡನಿದ್ದನು. ಇಮ್ಮಡಿ ತಮ್ಮೇಗೌಡನು ಖಿಂಡೇಂದುಧರನಡಿಗೆ ಸೇರಿಕೊಳ್ಳಲು, ಆತನ ರಾಜ್ಯ, ಭಂಡಾರ, ಬೊಕ್ಕಸ, ಆನೆ, ಕುದುರೆ ಮುಂತಾದುವುಗಳನ್ನೆಲ್ಲಾ ಅಯ್ಯಮಗೌಡನೆಂಬುವನು ಕಸಿದುಕೊಂಡು ದುರ್ಗಗಳನ್ನು ಹಿಡಿದುಕೊಂಡನು. ಕೆಂಪೇಗೌಡನು ರಾಯಭಾರಿಗಳ ಮೂಲಕ ನಡಿಸಿದ ಸಂಧಾನ ವಿಫಲವಾಯಿತು. ಅದರಿಂದ ಕೋಪಗೊಂಡ ಕೆಂಪೇಗೌಡನು ತನ್ನ ಸೈನ್ಯದೊಂದಿಗೆ ಹೋಗಿ ಕೋಳಾಲ, ಬಲಗೊಂಡನಹಳ್ಳಿ, ಬೇಟೆರಾಯನಗುಡಿ ಮುಂತಾದ ದುರ್ಗಗಳನ್ನು ಹಿಡಿದು

---

4. ಕರ್ಣಾಟಕ ಕವಿಚರಿತೆ, ಸಂಪುಟ ೨, ಬೆಂಗಳೂರು, ೧೯೭೩, ಪು. ೫೬೩
5. ಪೂರ್ವೋಕ್ತ ಗ್ರಂಥ, ಮುನ್ನುಡಿ, ಪು. ೨
6. ತಮ್ಮ ಸ್ವಂತ ಸಂಗ್ರಹದಲ್ಲಿದ್ದ ಈ ಅಪ್ರಕಟಿತ ಶಾಸನದ ವಿವರಗಳನ್ನು ಗುರುಗಳಾದ ಶ್ರೀ ದೇವರಕೊಂಡಾರೆಡ್ಡಿಯವರು ನೀಡಿ ಉಪಕರಿಸಿರುತ್ತಾರೆ. ಬೆಂಗಳೂರು ಜಿಲ್ಲೆಯ ಆನೇಕಲ್‌ನಿಂದ ದಕ್ಷಿಣಕ್ಕೆ ಸುಮಾರು ೮ ಕಿ.ಮೀ. ದೂರದಲ್ಲಿರುವ ಈ ಗುಂಮಳಾಪುರವು, ಈಗ ತಮಿಳುನಾಡಿನ ಧರ್ಮಪುರಿ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಡೆಂಕಣಿಕೋಟೆ ತಾಲ್ಲೂಕಿಗೆ ಸೇರಿದ ಗ್ರಾಮವಾಗಿದೆ.
7. ಎಪಿಗ್ರಾಫಿಯ ಕರ್ನಾಟಿಕಾ, ಸಂಪುಟ ೯, ಆನೇಕಲ್ ೧೦, ಸರ್ಜಾಪುರ, ಕ್ರಿ.ಶ. ೧೬೨೫
8. ಅದೇ, ಸಂಪುಟ ೧೦, ಕೋಲಾರ ೬೪, ಗರುಡನಹಳ್ಳಿ, ಕ್ರಿ.ಶ. ೧೬೧೪

ಕೊಂಡು ಹೊಸಕೋಟೆಗೆ ಮುತ್ತಿಗೆ ಹಾಕಿದನು. ವೈರಿಗಳನ್ನು ಓಡಿಸಿ, ಹಗೆಗಳಿಗೆ ಕೋಟಲೆಯನ್ನು ಕಾಣಿಸಿ ಅವರನ್ನು 'ಒಂದು ಮೂಲೆಯಾಟ'ವ[9] ಆಡಿಸಿದನು. ಇದರಿಂದ ಭೀತಿಗೊಂಡ ಅಯಮಗೌಡ ತನ್ನ ಮಂತ್ರಿ ಜನರೊಂದಿಗೆ ಸಮಾಲೋಚಿಸಿ ಎದುರಾಳಿಯಾದ ಕೆಂಪೇಗೌಡನನ್ನು ಎದುರಿಸಲು ಅಧಿಕ ಬಲ ಬೇಕೆಂಬ ನಿರ್ಧಾರಕ್ಕೆ ಬಂದು, ಅದಕ್ಕಾಗಿ ಪೆನುಗೊಂಡೆಗೆ ಹೋಗಿ ಬೆಲೆಯುಳ್ಳ ಉಡುಗೊರೆಗಳನ್ನು ರಾಯನಿಗೆ ಕೊಟ್ಟು ಆತನನ್ನು ಒಪ್ಪಿಸಿ ಅಭಯವನ್ನು ಪಡೆದನು. ಹೀಗಾಗಿ ವೆಂಕಟಪತಿರಾಯ ಅಯ್ಯಮಗೌಡನ ಪರವಾಗಿ ಅನೇಕ ವೀರರನ್ನು ಕೂಡಿಕೊಂಡು ಯುದ್ಧಸನ್ನದ್ಧನಾಗಿ ಬಲ್ಲಾಳಪುರದ ಮೂಡಗಡೆಯಲ್ಲಿ ಪಾಳೆಯವಿಳಿದು, ಅಲ್ಲಿಂದ ಸುತ್ತಮುತ್ತಲ ಪಾಳೆಯಗಾರರನ್ನೆಲ್ಲಾ ಕೂಡಿಕೊಂಡು ಹೊಸಕೋಟೆಯ ಬಡಗ ದಿಕ್ಕಿನಲ್ಲಿ ಕೆಂಪೇಗೌಡನ ಸೈನ್ಯವನ್ನು ಎದಿರುಗೊಳ್ಳುತ್ತಾನೆ. ಆಗ ಕೆಂಪೇಗೌಡನ ಸೈನಿಕರು ಅವರೊಂದಿಗೆ ಘೋರ ಹೋರಾಟವನ್ನು ನಡಿಸಿ ಅವರಿಗೆ ಭೀತಿಯನ್ನುಂಟುಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ಜೀವವಿದ್ದರೆ ಹಾಡಿಕೊಂಡುಣ್ಣಬಹುದೆಂದು ವೆಂಕಟಪತಿರಾಯನನ್ನು ದೂರದಲ್ಲೇ ಬಿಟ್ಟು ಓಡಿಹೋಗುತ್ತಾರೆ. (ವೆಂಕಟಪತಿರಾಯ ಅಲ್ಲಿಂದಲ್ಲೇ ಪೆನುಗೊಂಡೆಗೆ ಹಿಂತಿರುಗುತ್ತಾನೆ). ಈ ಸಂದರ್ಭವನ್ನು ಗಮನಿಸಿದ ಕೆಂಪೇಗೌಡ ತನ್ನ ಸೈನಿಕರೊಂದಿಗೆ ಕೋಟೆಯನ್ನು ಮುತ್ತಿ ಅಯಮಗೌಡ ಮತ್ತು ಅನುಯಾಯಿಗಳನ್ನು ಕೊಲ್ಲುತ್ತಾನೆ. ಈ ಕಾರ್ಯವು ಪರಿಧಾವಿ ಸಂವತ್ಸರದ ಕಾರ್ತಿಕ ಶುದ್ಧ ಏಕಾದಶಿ ಭಾನುವಾರದಂದು (೨೫ನೇ ಭಾನುವಾರ–ಅಕ್ಟೋಬರ್ ೧೬೧೨) ನಡೆಯಿತು. ಕೆಂಪೇಗೌಡನು ಕೂಡಲೇ ಧರ್ಮಕಹಳೆಯನ್ನು ಊದಿಸಿ, ಸೆರೆಸಿಕ್ಕಿದ ಥಾಳು, ಡಮಾಮಿ, ಅಂದಳ, ಕೊಡೆ, ಚಾಮರ, ಪಲ್ಲಕ್ಕಿ, ಆನೆ, ಕುದುರೆ ಸೆರೆಯಾಳುಗಳನ್ನು ಕೂಡಿ ಹೊಸಕೋಟೆಯನ್ನು ಸಾಧಿಸುತ್ತಾನೆ.

ಹೀಗೆ ಹೊಸಕೋಟೆಯನ್ನು ಸಾಧಿಸಿ ಸುಖವಾಗಿರುವಾಗ ಈ ಸುದ್ದಿಯನ್ನು (ಪ್ರಾಯಶಃ ಕೆಂಪೇಗೌಡನ ವೈರಿಯಾದ ದೊಡ್ಡಬಳ್ಳಾಪುರದ ಬೈರೇಂದ್ರನ ಮೂಲಕ) ಕೇಳಿ ತಿಳಿದುಕೊಂಡ ಮಂಡಲಪತಿ ವೆಂಕಟಪತಿರಾಯನು ಪೆನುಗೊಂಡೆಯಿಂದ ಕುಮಾರರಾಯನೆಂಬುವನೊಂದಿಗೆ, ಅನಂತರಾಜ, ಮಾಕರಾಜ, ಯಾಚಮನಾಯಕ, ಜಗ್ಗರಾಯ, ಜಗದೇವರಾಯ, ತಿಮ್ಮೇಂದ್ರ, ಸೀರ್ಯದ ರಂಗಪ್ಪ, ಇಮ್ಮಡಿ ಭೈರ, ಪಟ್ಟದ ದಳವಾಯಿ ಚುಂಚಣ್ಣ ಮೊದಲಾದ ರಣಕಲಿಗಳಿಂದ ಕೂಡಿದ ಸಜ್ಜಾದ ಸೈನ್ಯದೊಂದಿಗೆ ಬೆಂಗಳೂರನ್ನು ಮುತ್ತಲು ಕಳುಹಿಸುತ್ತಾನೆ. ಅವರು ಬೆಂಗಳೂರಿಗೆ ತುಸು ದೂರದಲ್ಲಿ ಠಾಣ್ಯವಿಳಿಯುತ್ತಾರೆ. ಇದನ್ನು ಕಂಡ ಕೆಂಪೇಗೌಡನು ಕೂಡಲೇ ಯುದ್ಧಸನ್ನದ್ಧನಾಗಿ ಅವರೊಂದಿಗೆ ಭೀಕರ ಕಾಳಗವನ್ನು ನಡೆಯಿಸುತ್ತಾನೆ. (ಈ ಯುದ್ಧದ ಅದ್ಭುತವರ್ಣನೆ ಈ ಭಾಗದ ೧೪ನೇ ಪದ್ಯದಲ್ಲಿ ಪಡಿಮೂಡಿದೆ). ಯುದ್ಧವು ಭೀಕರವಾಗಿ ನಡೆದು ಜಯವು ಕೆಂಪೇಗೌಡನದಾಗ ತೊಡಗಿದಾಗ, ಭೀತರಾದ ದೊರೆಮನ್ನೆಯರೆಲ್ಲ ಏಕಾಂತದಲ್ಲಿ ಸೇರಿ, ತಾವು ಹಿಂದು ಮುಂದು ನೋಡದೆ ಇಲ್ಲಿಗೆ ಬಂದದ್ದು ತಪ್ಪಾಯಿತೆಂದು, ಅನ್ಯಾಯವಾಗಿ ತಮ್ಮ ಆನೆ, ಕುದುರೆ, ಜನಗಳನ್ನು ಕಳೆದುಕೊಂಡೆವೆಂದು, ತಾವು ಹೇಗೋ ಇಲ್ಲಿಂದ ಜೀವದೊಂದಿಗೆ ಪಾರಾದರೆ ಸಾಕು ಎಂದು ಮುಂತಾಗಿ ಆಲೋಚಿಸಿ, ರಾಜದೂತರ ಮೂಲಕ ಉಡುಗೊರೆ, ವಿನಯಪತ್ರ ಹಾಗೂ ಕಾಣಿಕೆಗಳನ್ನು ಕಳುಹಿಸಿ ರಾಜಿ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ರಣರಂಗದಿಂದ ಹಿಂದೆಗೆಯುತ್ತಾರೆ.

---

9. ಇದು ಗ್ರಾಮಾಂತರ ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಗಂಡುಮಕ್ಕಳು ಬೆಳದಿಂಗಳ ರಾತ್ರಿಯಲ್ಲಿ ಆಡುವ ಒಂದು ಬಗೆಯ ಆಟ ಎಂದು ತೋರುತ್ತದೆ. ಒಂದು ದೊಡ್ಡ ಚೌಕವನ್ನು ನಾಲ್ಕು ಸಮ ಚೌಕಗಳಾಗಿ ವಿಂಗಡಿಸಿ, ಆಟಗಾರನು + ಆಕಾರದ ಪಥದಲ್ಲಿ ಮಾತ್ರ ಚಲಿಸಿ, ನಾಲ್ಕೂ ಚೌಕಗಳಲ್ಲಿರುವ ಎದಿರಾಳಿಗಳನ್ನು ಸ್ಪರ್ಶಿಸಬೇಕು. ಸಾಧ್ಯವಾದಮಟ್ಟಿಗೆ ನಾಲ್ಕೂ ಚೌಕಗಳಲ್ಲಿ ಚದುರಿಹೋಗಿರುವ ಎದಿರಾಳಿಗಳನ್ನು ತುಂಬ ಚಾಕಚಕ್ಯತೆಯಿಂದ ಯಾವುದಾದರೂ 'ಒಂದು ಮೂಲೆ' ಚೌಕಕ್ಕೆ ಸೇರುವಂತೆ ಮಾಡಿ, ಅವರು ಯಾವ ಕಡೆಯೂ ಚಲಿಸದಂತೆ ತಡೆದು ಎದುರಿಸುವ ಈ ಆಟವು ತುಂಬ ಮೋಜಿನದಾಗಿರುತ್ತದೆ.

ಈ ರೀತಿ ಯುದ್ಧಗಳಲ್ಲಿ ಹೋರಾಡಿ ಶತ್ರುರಾಜರನ್ನು ಗೆದ್ದ ಕೆಂಪೇಗೌಡನು ಅಧಿರಾಜನನ್ನು ಮೆಚ್ಚಿಸಿದನು ಮತ್ತು ಮುಮ್ಮಡಿ ತಮ್ಮೇಗೌಡನಿಗೆ ಪುನರ್‌ಸಂಸ್ಥಾನವನ್ನೊಂಟು ಮಾಡಿದನು.

ಚಾರಿತ್ರಿಕವಾಗಿ ಈ ವಿವರಗಳನ್ನು ಗಮನಿಸಿದರೆ, ಇಲ್ಲಿ ಉಲ್ಲೇಖವಾಗಿರುವ ಪರಿಧಾವಿ ಸಂವತ್ಸರವು ಕ್ರಿ.ಶ. ೧೬೧೨ಕ್ಕೆ ಸರಿಹೊಂದುತ್ತದೆ ಮತ್ತು ಇಮ್ಮಡಿ ಕೆಂಪೇಗೌಡನ ಆಡಳಿತದ ೧೫ನೇ ವರ್ಷವನ್ನು ದಾಖಲಿಸುತ್ತದೆ. ಆಗ ಪೆನುಗೊಂಡೆಯಲ್ಲಿ ಅರಸನಾಗಿದ್ದವನು ಇಮ್ಮಡಿ ವೆಂಕಟಪತಿರಾಯ (ಕ್ರಿ. ಶ. ೧೫೮೫–೧೬೧೪). ಇಲ್ಲಿ ಉಕ್ತನಾಗಿರುವ ಇಮ್ಮಡಿ ತಮ್ಮೇಗೌಡನು ಹೊಸಕೋಟೆಯ ಪಾಳೆಯಗಾರನಾದ ಸುಗಟೂರು ವಂಶದ ದೊರೆಯೇ ಆಗಿದ್ದಾನೆ. ಇವನ ಕಾಲದಲ್ಲೇ ಈ ವಂಶಕ್ಕೆ ಸೇರಿದ ಆಯಮ/ಆಯಪಗೌಡ ಎಂಬವರನ್ನು ಉಲ್ಲೇಖಿಸುವ ಕೆಲವು ಶಾಸನಗಳಿವೆ.[10] ಇಲ್ಲಿಯ ಆಯಮಗೌಡನು ಸುಗಟೂರು ವಂಶದವನೇ ಆದ ತಮ್ಮೇಗೌಡನ ದಾಯಾದಿ.[11]

ಇನ್ನು ಇಲ್ಲಿ ಉಕ್ತವಾಗಿರುವ ದುರ್ಗಗಳಲ್ಲಿ ಕೋಳಾಲ (ಈಗಿನ ಕೋಲಾರ), ಬಲಗೊಂಡನಹಳ್ಳಿ (ಆನೇಕಲ್ ತಾಲ್ಲೂಕಿ ಸರ್ಜಾಪುರ) ಮತ್ತು ಹೊಸಕೋಟೆ (ಬೆಂಗಳೂರು ಗ್ರಾಮಾಂತರ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಅದೇ ಹೆಸರಿನ ತಾಲ್ಲೂಕು ಕೇಂದ್ರ) ಮುಖ್ಯವಾದುವು. ಬೇಟೆರಾಯನಗುಡಿ ಯಾವುದೆಂಬುದು ಗುರುತಿಸಲಾಗಿಲ್ಲ. ಇದು ಪ್ರಾಯಶಃ ಕೋಲಾರದ ಈಶಾನ್ಯ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿದ್ದಿರಬಹುದಾದ ಒಂದು ದುರ್ಗವೆಂದಷ್ಟೇ ಹೇಳಬಹುದು.

ಬೆಂಗಳೂರಿಗೆ ಮುತ್ತಿಗೆ ಹಾಕಲು ವೆಂಕಟಪತಿರಾಯನು ಕಳುಹಿಸಿದ ಕುಮಾರರಾಯನೆಂಬುವನು ಆತನ ಸೈನ್ಯಾಧಿಕಾರಿಯಾಗಿದ್ದಿರಬೇಕು. ಅವನೊಂದಿಗೆ ಬಂದಿದ್ದ ಅನಂತರಾಜನು ಕಡಪ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಮಾತ್ಲ ಎಂಬ ಸ್ಥಳದವನು. ಮಾಕರಾಜನೆಂಬುವನು ಇಂದಿನ ಚಿತ್ತೂರು ಜಿಲ್ಲೆಯ ಕರ್ಕಾತಿನಗರ ಎಂಬ ಊರಿನವನು. (ಈತನು ಕ್ರಿ.ಶ. ೧೬೧೫ ರಲ್ಲಿ ನಡೆದ ಅಂತರ್‌ಯುದ್ಧದಲ್ಲಿ ಬಂಡಾಯದ ಗುಂಪಿನವನಾಗಿದ್ದನು.) ಯಾಚಮನಾಯಕನು ನೆಲ್ಲೂರು ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ವೆಂಕಟಗಿರಿ ಎಂಬ ರಾಜ್ಯವನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸಿದವನು. (ಇವನು ಅಂತರ್‌ಯುದ್ಧಕಾಲದಲ್ಲಿ ನಿಷ್ಠಾವಂತರ ಗುಂಪಿನ ನಾಯಕನಾಗಿದ್ದನು). ಜಗ್ಗರಾಜನು ಅಂತರ್‌ಯುದ್ಧದ ಬಂಡಾಯ ಗುಂಪಿನ ನಾಯಕನು. ಬೆಂಗಳೂರು ಜಿಲ್ಲೆಯ ಚನ್ನಪಟ್ಟಣದವನೇ ಜಗದೇವರಾಯನೆಂಬುವನು. ತಿಮ್ಮೇಂದ್ರನೆಂಬುವನು ದಾಮೆರ್ಲ ಸ್ಥಳದ ದೊರೆಯಿದ್ದಿರಬೇಕು. ಸೀರ್ಯದ ರಂಗಪ್ಪನು ತುಮಕೂರು ಜಿಲ್ಲೆಯ ಸಿರಾದ ಪಾಳೆಯಗಾರ ದೊಡ್ಡಬಳ್ಳಾಪುರದ ಪಾಳೆಯಗಾರನೇ ಇಮ್ಮಡಿ ಬೈರವ. ವೆಂಕಟಪತಿರಾಯನ ಪಟ್ಟದ ದಳವಾಯಿ ಚುಂಚಣ್ಣನಾಗಿದ್ದಿರಬಹುದು.

ಈ ಘಟನಾವಳಿಯ ಪ್ರಾರಂಭದಲ್ಲಿ ಚಿಕ್ಕರಾಯ ಇಮ್ಮಡಿ ತಿಮ್ಮೇಗೌಡನ ಪ್ರಸ್ತಾಪವಿದ್ದು, ಕೊನೆಯಲ್ಲಿ ಮುಮ್ಮಡಿ ತಮ್ಮೇಗೌಡನ ಉಲ್ಲೇಖ ಬಂದಿರುವುದನ್ನು ಇಲ್ಲಿ ಗಮನಿಸಬೇಕು. ಮುಮ್ಮಡಿ ತಮ್ಮೇಗೌಡನು ಸುಗಟೂರು ವಂಶದ ಚಿಕ್ಕರಾಯ ಇಮ್ಮಡಿ ತಮ್ಮೇಗೌಡನ ಮಗನೆಂಬುದಕ್ಕೆ ಶಾಸನ ಹಾಗೂ ಸಾಹಿತ್ಯಕೃತಿಗಳು ಆಧಾರ ನೀಡುತ್ತವೆ.[12] ಚಿಕ್ಕರಾಯ ಇಮ್ಮಡಿ

10. ಎ.ಕ., ಸಂಪುಟ ೧೦, ಕೋಲಾರ ೧೪೫, ಕ್ರಿ.ಶ. ೧೬೧೧ ಮತ್ತು ಮುಳಬಾಗಿಲು ೬೯, ಕ್ರಿ.ಶ. ೧೬೧೨ ; ಮೈಸೂರು ಆರ್ಕಿಯಾಲಜಿಕಲ್ ರಿಪೋರ್ಟ್, ೧೯೨೭, ಕೋಲಾರ ೭೩, ಕ್ರಿ.ಶ. ೧೬೧೨

11. ಈ ಆಯಮಗೌಡನು ಆಹುತಿಯ ದೊರೆಯೆಂದು ಶ್ರೀ ಎಂ. ಎಚ್ ರಾಮಶರ್ಮ ಅವರು ಹೇಳಿರುವರು-ನೋಡಿ : *The History of the Vijayanagara Empire-Decline and Disappearance, 1569-1679*, Vol. 2, Bombay, 1980, p. 89.

12. ೧. ಎ.ಕ., ಸಂಪುಟ ೧೦, ಕೋಲಾರ ೧೬೪ ಮತ್ತು ೧೬೫, ಸುಗಟೂರು, ಕ್ರಿ.ಶ. ೧೬೩೦

೨. ಆರ್. ನರಸಿಂಹಾಚಾರ್ಯ : ಕರ್ಣಾಟಕ ಕವಿಚರಿತೆ, ಸಂಪುಟ ೨, ಪು. ೪೧೭-೧೯. 'ಶಂಕರಸಂಹಿತೆ' ಎಂಬ ಕೃತಿಯು ಮುಮ್ಮಡಿ ತಮ್ಮೇಗೌಡನಿಂದ ಬರೆಯಲ್ಪಟ್ಟಿದ್ದು, ಆತನು ತ್ರಿಭಾಷಾಕವಿಯೆಂದೂ 'ಕೌಮುದೀವ್ಯಾಖ್ಯಾನ' ಮತ್ತು 'ರಸಿಕಮನೋರಂಜನ' ಎಂಬ ಸಂಸ್ಕೃತ ಕೃತಿಗಳನ್ನು, 'ರಾಜೇಂದ್ರಚೋಳಚರಿತೆ' ಮತ್ತು 'ಸೌಂದರೇಶಚರಿತೆ' ಎಂಬ ತೆಲುಗು ಕೃತಿಗಳನ್ನು ರಚಿಸಿದ್ದನೆಂದೂ ತಿಳಿದುಬರುತ್ತದೆ.

ತಮ್ಮೇಗೌಡನ ಆಡಳಿತವನ್ನು ಉಲ್ಲೇಖಿಸುವ ಕೊನೆಯ ಶಾಸನದ ಕಾಲ ಕ್ರಿ.ಶ.ಸು. ೧೬೦೦.[13] ಹಾಗೆಯೇ, ಮುಮ್ಮಡಿ ತಮ್ಮೇಗೌಡನನ್ನು ಉಲ್ಲೇಖಿಸುವ ಮೊದಲ ಶಾಸನವು ಕ್ರಿ.ಶ. ೧೬೦೮ಕ್ಕೆ ಸೇರಿದ್ದು, ಅದರ ಪ್ರಕಾರ ಮಹಾದೇವ ಎಂಬುವರಿಗೆ ಕೋಟೂರು ಹೊಸಹಳ್ಳಿ ಗ್ರಾಮವನ್ನು ವೀರಪುರವೆಂದು ಪ್ರತಿನಾಮವಿಟ್ಟು ಬಸವ ಲಿಂಗ ಗುಡಿಯೇ ಅವರಿಗೆ ಮಠವಾಗಿರಬೇಕೆಂದು ಪಟ್ಟ ಕಟ್ಟಿ, ತಮ್ಮ ತಂದೆ ತಾಯಿಗಳಿಗೆ ಪುಣ್ಯವಾಗಲಿಯೆಂದು ದತ್ತಿ ಬಿಡಲಾಯಿತು.[14] ಈತನ ಆಳ್ವಿಕೆಯ ಇನ್ನೊಂದು ಶಾಸನದ ಕಾಲ ಕ್ರಿ.ಶ. ೧೬೦೯.[15]

ಈ ಶಾಸನಗಳ ಪ್ರಕಾರ, ಮುಮ್ಮಡಿ ತಮ್ಮೇಗೌಡನು ಕ್ರಿ.ಶ. ೧೬೦೮ರ ವೇಳೆಗಾಗಲೇ ರಾಜ್ಯಸೂತ್ರಗಳನ್ನು ಹಿಡಿದಿದ್ದನೆಂಬ ಅಂಶವು ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗುತ್ತದೆ. ಕ್ರಿ. ಶ. ೧೬೦೮ರ ಶಾಸನದಲ್ಲಿ ತಮ್ಮ ತಂದೆತಾಯಿಯರಿಗೆ ಪುಣ್ಯವಾಗಲಿ ಎಂದು ದಾನ ನೀಡಿರುವುದರಿಂದ, ಚಿಕ್ಕರಾಯ ಇಮ್ಮಡಿ ತಮ್ಮೇಗೌಡನು ಆ ವರುಷದಲ್ಲಿ ಅಥವಾ ಅದಕ್ಕೆ ಸ್ವಲ್ಪ ಮೊದಲು ಗತಿಸಿರಬೇಕು. ಈ ಸಂದರ್ಭದ ದುರ್ಲಾಭವನ್ನು ಪಡೆದು ಆಯಮಗೌಡನು ರಾಜ್ಯವನ್ನು ಕಬಳಿಸಿರಬೇಕು. ಅಂದರೆ ಕ್ರಿ.ಶ. ಸು. ೧೯೦೯–೧೦ ರಿಂದ ೧೬೧೨ರವರೆಗೆ ಸುಮಾರು ೨-೩ ವರ್ಷಗಳ ಕಾಲ, ಅಂದರೆ ಬೆಂಗಳೂರಿನ ಇಮ್ಮಡಿ ಕೆಂಪೇಗೌಡನಿಂದ ಪರಾಜಯಗೊಳ್ಳುವವರೆಗೆ ಆಯಮಗೌಡನು ತಮ್ಮೇಗೌಡನ ರಾಜ್ಯವನ್ನು ಹಿಡಿದುಕೊಂಡಿದ್ದನೆಂಬುದು ಸ್ಪಷ್ಟಪಡುತ್ತದೆ. ಮುಮ್ಮಡಿ ತಮ್ಮೇಗೌಡನ ಇನ್ನೊಂದು ಶಾಸನವು ಕ್ರಿ.ಶ. ೧೬೧೪ಕ್ಕೆ ಸೇರಿದ್ದು,[16] ಆನಂತರ ಕ್ರಿ.ಶ. ೧೬೪೦ರ ವರೆಗೂ ಆತನ ಶಾಸನಗಳು ಕಂಡುಬರುತ್ತವೆ.[17] ಕ್ರಿ.ಶ. ೧೬೬೮ರ ವರೆಗೆ ಆತನು ಜೀವಂತನಾಗಿದ್ದನು.[18] ಅಲ್ಲದೆ ಆತನಿಗೆ ಹಲಸಮ್ಮಳೆಂಬ ಹೆಂಡತಿಯಿದ್ದ ಬಗ್ಗೆ ಶಾಸನವೊಂದರಿಂದ ತಿಳಿದುಬರುತ್ತದೆ.[19] ಆಕೆ ಬಹುಮಟ್ಟಿಗೆ ಬೆಂಗಳೂರು ಇಮ್ಮಡಿ ಕೆಂಪೇಗೌಡನ ಮಗಳೇ ಆಗಿದ್ದಿರಬೇಕು.

ಇಮ್ಮಡಿ ಕೆಂಪೇಗೌಡನು ತಮ್ಮೇಗೌಡನ ಆಳಿಕೆಗೆ ಒಳಪಟ್ಟಿದ್ದ ಪ್ರಸಿದ್ಧ ತೀರ್ಥಕ್ಷೇತ್ರವಾದ ಆವನಿ ಸ್ಥಳಕ್ಕೆ ಭೇಟಿ ನೀಡಿದ್ದ ವಿವರವು ಶಾಸನೋಕ್ತವಾಗಿದೆ.[20] ಹಾಗೆಯೇ, ಸುಗಟೂರು ವಂಶದ ಇಮ್ಮಡಿ ತಮ್ಮೇಗೌಡನು ಕ್ರಿ.ಶ. ೧೫೬೦ರಷ್ಟು ಹಿಂದೆಯೇ ಕೆಂಪೇಗೌಡನ ಆಳಿಕೆಗೆ ಒಳಪಟ್ಟಿದ್ದ ಶಿವಗಂಗೆಯ ಗಂಗಾಧರೇಶ್ವರ ದೇವರಿಗೆ ಹೊಸಕೋಟೆ ತಾಲ್ಲೂಕಿನ ನೆಲವಾಗಿಲ ಸ್ಥಳಕ್ಕೆ ಸಲ್ಲುವ ಅನುಪುಹಳ್ಳಿ ಎಂಬ ಗ್ರಾಮವನ್ನು ದತ್ತಿಬಿಟ್ಟಿರುವ ವಿಷಯವೂ ಶಾಸನದಲ್ಲಿ ಪ್ರಸ್ತಾಪಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿದೆ.[21].

ಹೀಗೆ ಇವರು ಪರಸ್ಪರ ಬಾಂಧವ್ಯವುಳ್ಳವರಾಗಿದ್ದರು. ಅಲ್ಲದೆ, 'ಜಯಪ್ರಶಸ್ತಿ'ಯ ಎರಡನೆಯ ಭಾಗದಲ್ಲಿ ಬರುವ ಯುದ್ಧಸಾಹಸ ಕುರಿತ ವಿವರಗಳಲ್ಲಿ, ಮುಮ್ಮಡಿ ತಮ್ಮೇಗೌಡನು ಇಮ್ಮಡಿ ಕೆಂಪೇಗೌಡನಿಗೆ ಬಲಗೈಯಾಗಿ ನಿಂತು ಸಹಕರಿಸುವುದು ಕಂಡುಬರುತ್ತದೆ. ಈ ಎರಡನೆಯ ಭಾಗದಲ್ಲಿ ಉಕ್ತವಾಗಿರುವ ಘಟನೆಯು ಕ್ರಿ.ಶ. ೧೬೩೫ರಲ್ಲಿ ನಡೆದದ್ದಾಗಿದೆ. ಆ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಕರ್ಣಾಟಕಾಧೀಶ್ವರನೆನಿಸಿಕೊಂಡಿದ್ದ ಆರವೀಡು ವಂಶದ ರಾಜರು ಪೆನುಗೊಂಡೆಯಿಂದ ಆಳುತ್ತಿದ್ದರು. ಈ ಭಾಗವು ಕೆಂಪೇಗೌಡನ ಯುದ್ಧತಂತ್ರ

---

13. ಎ.ಕ., ಸಂಪುಟ ೯, ಆನೇಕಲ್ ೭೧, ಕಾಡಜಕ್ಕನಹಳ್ಳಿ, ಕ್ರಿ.ಶ.ಸು. ೧೬೦೦
14. ಅದೇ, ಸಂಪುಟ ೧೦, ಕೋಲಾರ ೨೪೧, ಕೋಟೂರುಬಸವಾಪುರ, ಕ್ರಿ.ಶ. ೧೬೦೮
15. ಅದೇ, ಶಿಡ್ಲಘಟ್ಟ ೫, ಬೂಸನಹಳ್ಳಿ, ಕ್ರಿ.ಶ. ೧೬೦೯
16. ಅದೇ, ಕೋಲಾರ ೬೪, ಗರುಡನಹಳ್ಳಿ, ಕ್ರಿ.ಶ. ೧೬೧೪; ಅದೇ, ಸಂಪುಟ ೯, ಆನೇಕಲ್ ೪೭, ಕ್ರಿ.ಶ. ೧೬೧೪
17. ಅದೇ, ಸಂಪುಟ ೧೦, ಕೋಲಾರ ೧೬೪, ೧೬೫ ಸುಗಟೂರು ಕ್ರಿ.ಶ. ೧೬೩೦, ಅದೇ ಸಂಪುಟ ೯, ಆನೇಕಲ್ ೬೦, ಬಿದರಗೆರೆ, ಕ್ರಿ.ಶ. ೧೬೪೦
18. ಅದೇ, ಸಂಪುಟ ೧೦, ಮುಳಬಾಗಿಲು ೧೧೪, ಉತ್ತನೂರು, ಕ್ರಿ.ಶ. ೧೬೬೮
19. ಅದೇ, ಕೋಲಾರ ೨೪೭, ಹರಳಕುಂಟೆ, ಕ್ರಿ.ಶ. ೧೬೩೭ ?
20. ಅದೇ, ಸಂಪುಟ ೧೭(ಸಪ್ಲಿಮೆಂಟ್), ಮುಳಬಾಗಿಲು ೩೦೦, ಆವನಿ, ಕ್ರಿ.ಶ.ಸು. ೧೬೩೦
21. ಅದೇ, ಸಂಪುಟ ೯, ಹೊಸಕೋಟೆ ೭೩, ಅನುಪುಹಳ್ಳಿ, ಕ್ರಿ.ಶ. ೧೬೨೦

ನಿಪುಣತೆ ಮತ್ತು ರಾಜಕಾರಣ ಕುಶಲತೆಗಳನ್ನು ಬಹಳ ಸೊಗಸಾಗಿ ಪ್ರತಿಬಿಂಬಿಸುತ್ತದೆ.

ಈ ಭಾಗದ ಘಟನಾವಳಿಗಳನ್ನು ಹೀಗೆ ಸಂಗ್ರಹಿಸ ಬಹುದಾಗಿದೆ:

ನರಪತಿಯ ಸಿಂಹಾಸನಕ್ಕೆ ದಿಕ್ಕಿಲ್ಲವಾಗಿತ್ತು. ನೆರೆ ಹೊರೆಯ ದೊರೆಗಳು ಗರ್ವದಿಂದ ಭೂಮಿಗಳನ್ನೆಲ್ಲಾ ಸೂರೆ ಮಾಡಿದರು. ರಾಜ್ಯಗಳನ್ನು ಕಟ್ಟಿಕೊಂಡರು. ಅಲ್ಲದೆ ರಾಜಧಾನಿಯಾದ ಪೆನುಗೊಂಡೆಯ ದುರ್ಗಕ್ಕೆ ಮುತ್ತಿಗೆಯನ್ನು ಹಾಕಿದ್ದರು. ಆಗ ನರೇಶನಾದ ವೆಂಕಟ ಪತಿರಾಯನು ತನಗೆ ರಾಜ್ಯಾಧಿಕಾರವನ್ನು ಉಳಿಸಿಕೊಡ ಬೇಕೆಂದು ಮಂತ್ರಿಜನಗಳ ಮುಖಾಂತರ ಬೆಂಗಳೂರಿನ ಇಮ್ಮಡಿ ಕೆಂಪೇಗೌಡನಿಗೆ ಹೇಳಿಕಳುಹಿಸಿದನು. ಆಗ ಕೆಂಪೇಗೌಡನು ಅಧಿರಾಜನಿಗೆ ರಾಯಸವನ್ನು ಬರೆಯಿಸಿ ಬುದ್ಧಿವಂತಿಕೆಯಿಂದ ಆತನನ್ನು ತನ್ನ ಸುತ್ತಮುತ್ತಲ ದೊರೆಮನ್ನೆಯರನ್ನು ಕೂಡಿಸಿ, ಯುದ್ಧಕ್ಕೆ ಬೇಕಾಗುವ ಸರ್ವಸಾಧನಗಳನ್ನು ಜೋಡಿಸಿಕೊಂಡನು. ತಿಮ್ಮರಾಜ, ರಂಗಪತಿರಾಜ, ಮಾಕರಾಜ, ನಂದ್ಯಾಲರಾಜ, ವೆಂಕಪ್ಪ ರಾಜ, ಮೂರ್ತಿರಾಜ ಮುಂತಾದ ರಾಜರೂ,ನೆಲಿಗೋಟಿ ತಿಮ್ಮನಾಯಕ, ದಾಮೆರ್ಲ ವೆಂಕಪ್ಪನಾಯಕ, ರಾವಿಲ್ಲ ವೆಂಕಟನಾಯಕ, ರಾಮಭದ್ರರಾಜ ಮುಂತಾದ ಬಲಶಾಲಿ ಗಳು, ದಳವಾಯಿ ಪಾಪಯ್ಯ, ಪವಡದ ಕೃಷ್ಣಪ್ಪ, ಚವ ರದ ನಾರಾಣೇಂದ್ರ ಇವರೇ ಮೊದಲಾದ ಗಂಡುಗಲಿಗಳು, ಜಗದೇವರಾಯ, ಚಿಕ್ಕರಾಯ ತಮ್ಮಯ್ಯಗೌಡ, ಬಗೆ ಬಗೆಯ ಪಾಳೆಯಗಾರರು, ಮಂತ್ರಿಗಳು ಇವರೆಲ್ಲರೂ ಕೂಡಿ ರಾಯರಿಗೆ ಓಲಗವನ್ನೇರ್ಪಡಿಸಿ ಮನ್ನಣೆಯನ್ನು ಸಲ್ಲಿಸಿದರು. ಕದಲಿ ನೆಲ್ಲಿಪಟ್ಟಣ ಕಣಿವೆಗಳ ಎದುರಿಗೆ ರಾಯರ ದಂಡು ಇಳಿಯಿತು. ನಂತರ ಕೋಗಿಲೇರಿಯಲ್ಲಿ ಇಳಿಯಿತು. ಮುಂದೆ ಹೇಗೆ ಮುಂದುವರೆಯಬೇಕೆಂದು ಯೋಚನೆಗಿಟ್ಟುಕೊಂಡಿತು. ಆಗ ರಾಯನು ಮಂತ್ರಿ ಗಳನ್ನು ಕರೆಯಿಸಿ ಸಮಾಲೋಚಿಸಿದ. ಮೊರಸುಮನ್ನೆಯ ರನ್ನು ಕೂಡಿಕೊಳ್ಳದಿದ್ದರೆ ಮುಂದೆ ಹೋಗುವುದು ಹೇಗೆ ? ಎಂದು ತೀರ್ಮಾನಿಸಿ ರಾಯನ ದಂಡು ಬೇತ ಮಂಗಲದಲ್ಲಿ ಇಳಿಯಿತು. ಆಗ ಕೆರೆಯೂರ ತಿಮ್ಮ ನಾಯಕ ಮತ್ತು ಸುತ್ತಣರಾಜರು ಹೊಸಕೋಟೆಯ ತಮ್ಮ ಧೀರ, ದೇವಂಡಹಳ್ಳಿಯ ಜೇನಬೈರ, ಚಿಕ್ಕಬಳ್ಳಾ ಪುರದ ಬೈರೇಂದ್ರ, ಮೈಸೂರಿನವನು, ಮಾಸ್ತಿಯ ಕರಿ ಯೇಂದ್ರ, ಹೊಸೂರು ಚಂದ್ರಶೇಖರ, ಬಾಗಲೂರ ಎರ್ರೇಂದ್ರ ಎಲ್ಲರನ್ನು ಕೂಡಿಕೊಂಡು ಕೆಂಪೇಗೌಡನು ರಾಯರನ್ನು ಎದಿರುಗೊಂಡ.

ಮುಂದೆ ಮೂಡಿಗೆರೆಯಲ್ಲಿ ಪಾಳ್ಯವಿರಿಸಿ, ನಂತರ ದಂಡು ವೇಗದಿಂದ ತೆರಳಿ ಕಡಕತ್ತೂರ ಕೆರೆಯ ಏರಿಯ ಬಳಿಯಲ್ಲಿ ಇಳಿಸಿ, ಸಿರಿಯಾದ ಅರಸು ರಂಗಪ್ಪನನ್ನು ಕರೆಯಿಸಲಾಯಿತು. ಈ ರೀತಿ ಹೆಸರಾದ ಮನ್ನೆಯರು ಮಂತ್ರಿಗಳು ಮೊದಲಾಗಿ ಹಲವು ರಾಜರನ್ನು ಕೂಡಿ ಕೊಂಡು ಹೋಗಿ ಪೆನುಗೊಂಡೆಯನ್ನು ಮುತ್ತಿ ರಾಯ ನಿಗೆ ಪಟ್ಟವನ್ನು ಒಪ್ಪಿಸಿ ಭಾವ ಸಂವತ್ಸರ ಮಾಘ ಶುದ್ಧ ಪಂಚಮಿ ಸುಮೂಹರ್ತ ಶುಭಲಗ್ನದಲ್ಲಿ ವೆಂಕಟಪತಿ ರಾಯನಿಗೆ ಪಟ್ಟವನ್ನು ಕಟ್ಟಿದ.

ರಾಯರ ಓಲಗದಲ್ಲಿ, ಬಂದಿದ್ದ ರಾಜರಿಗೆ ಮರ್ಯಾ ದೆಗೆ ತಕ್ಕಂತೆ ರಾಯರ ದರ್ಶನವನ್ನುಂಟು ಮಾಡಿ ಪಗುದಿ ಗಳನ್ನು ಕೊಡಿಸಿದ. ನಂತರ ಮಂಡಲೇಶ್ವರನಾದ ವೆಂಕಟಪತಿರಾಯನು ಹಲವು ಸೀಮೆಗಳನ್ನು ಗೆದ್ದುಕೊಡ ಬೇಕೆಂದು ಕೆಂಪೇಗೌಡನನ್ನು ಕೋರಿದನು. ಆಗ ತಡ ಮಾಡದೆ ಅನೇಕ ರಾಜರನ್ನು ಕೂಡಿಕೊಂಡು ವಸಂತನ ಸೀಮೆ, ಮಲೆಯ ಹಂಪನ ಸೀಮೆ, ಹಂಡೆಯ ಹಂಪ ರಾಜರನ್ನೂ, ಆ ಬಳಿಕ ವೂಟಕೂರ ಪಾಳೆಯ, ಬಿಜ್ಜಾ ವರದ ಸೀಮೆ, ರಣಬೈರವನ ಸೀಮೆ, ಹೊಸವೂರು, ಕುಂದರಿಪೆ ತಿಮ್ಮೇಂದ್ರ ಮುಂತಾದವರ ಪುಂಡಾಟವನ್ನು ಬಗ್ಗಬಡಿದು ಅವರಿಂದ ಕಪ್ಪವನ್ನು ತೆರಿಸಿದನು ಮತ್ತು ರಾಜ್ಯವನ್ನು ಬಿಡಿಸಿದನು. ಆಹುದೆಂದು ರಾಯನ ಸಿಂಹಾಸನವನ್ನು ನಿಲ್ಲಿಸಿದ್ದಕ್ಕೆ ರಾಯನು ಮೆಚ್ಚಿ ಸಂತೈ ಸಿದ. ಅಲ್ಲದೆ, 'ಸ್ವಾಮಿದ್ರೋಹರಗಂಡ' ಎಂಬ ಬಿರು ದಿನ ಕಾಲ್ಪೆಂಡೆಯನ್ನೂ ತಾಳಿ ಚೌಕುಳಿ, ಕಂಠಮಾಲೆ, ನವರತ್ನ ಭೂಷಣಾಭರಣಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟು ಮನ್ನಣೆ ಯನ್ನು ನೀಡಿದನು.

ಈ ರೀತಿ ಮನ್ನಣೆ ಪಡೆದ ಕೆಂಪೇಗೌಡನಿಂದ ದೊಡ್ಡಬಳ್ಳಾಪುರದ ದಳವಾಯಿ ತಮ್ಮೇಂದ್ರ ಅಭಯ ವನ್ನು ಪಡೆದನು. ನಂತರ ಕಾಕೊಳಲ ಕೆರೆಯ ಅಂಗಳ ದಲ್ಲಿ ಪಾಳೆಯವಿಳಿದು ಅನೇಕ ರಾಜರಿಗೆ ಉಡುಗೊರೆ

ಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟು ಕಳುಹಿಸಿದನು. ನಂತರ ಬೆಂಗಳೂರು ಪಟ್ಟಣಕ್ಕೆ ಐರಾವತವೇರಿ ಬರುವ ದೇವೇಂದ್ರನಂತೆ ದಿಗ್ವಿಜಯ ಮಾಡಿ ಬಂದು ಸೇರಿದನು.

ಕೆಂಪೇಗೌಡನ ಜಯಪ್ರಶಸ್ತಿಯಲ್ಲಿ ವರ್ಣಿತವಾಗಿರುವ ಮೊದಲ ಮತ್ತು ಎರಡನೇ ಭಾಗಗಳಲ್ಲಿಯ ಘಟನಾವಳಿಗಳಿಗೆ ಸುಮಾರು ೨೩ ವರ್ಷಗಳ ಅಂತರವಿದೆ. ಈ ಅವಧಿಯಲ್ಲಿ ಇಮ್ಮಡಿ ಶ್ರೀರಂಗರಾಯ(ಕ್ರಿ. ಶ. ೧೬೧೪–೧೬೧೫) ಮತ್ತು ರಾಮದೇವರಾಯ (ಕ್ರಿ.ಶ. ೧೬೧೫–೧೬೩೩) ಅವರುಗಳು ಅರವೀಡುವಂಶದ ಸಾಮ್ರಾಟರಾಗಿ ಆಳಿರುತ್ತಾರೆ.[22] ಕ್ರಿ.ಶ. ೧೬೧೫ರಲ್ಲಿ ಅಧಿಕಾರಕ್ಕೆ ಬಂದ ರಾಮದೇವರಾಯನ ಸಿಂಹಾಸನಾರೋಹಣವು ಅಷ್ಟು ಸುಗಮವಾಗಿರಲಿಲ್ಲ. ಈ ವಂಶದವರ ಆಳ್ವಿಕೆಯ ಪ್ರಾರಂಭದಿಂದಲೇ ಸಿಂಹಾಸನಕ್ಕಾಗಿ ಅಳಿಯ ರಾಮರಾಯ ಮತ್ತು ಅವನ ಸೋದರ ಅರವೀಡು ವಂಶದ ಸ್ಥಾಪಕನಾದ ತಿರುಮಲರಾಯನ ಸಂತತಿಯವರು ಒಳಜಗಳಗಳಲ್ಲಿ ತೊಡಗಿದ್ದರು. ಅಲ್ಲದೆ, ರಾಜಧಾನಿಯಾದ ಪೆನುಗೊಂಡೆಯ ಆಕ್ರಮಣಾದಿಗಳು ಸರ್ವೇಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿದ್ದವು. ತತ್ಪರಿಣಾಮವಾಗಿ, ರಕ್ಕಸಗಿ ತಂಗಡಗಿ ಯುದ್ಧದ ನಂತರ ಅಳಿದುಳಿದಿದ್ದ ವಿಜಯನಗರ ಸಾಮ್ರಾಜ್ಯದಲ್ಲೆಲ್ಲಾ ಅರಾಜಕತೆಯುಂಟಾಗಿದ್ದಿತು. ರಾಜ್ಯದ ಮಾಂಡಲಿಕ–ಪಾಳೆಯಗಾರರಲ್ಲಿ ಬಹುಮಂದಿ ಅವಿಧೇಯತೆಯಿಂದ ವರ್ತಿಸುತ್ತಿದ್ದರು.

ರಾಮದೇವರಾಯನ ಆಳಿಕೆಯ ಕಾಲದಲ್ಲೇ, ಅಳಿಯ ರಾಮರಾಯನ ಕೊನೆಯ ಮಗನಾದ ಶ್ರೀರಂಗರಾಯನ ಮಗ, ಪ್ರಸ್ತುತ ಜಯಪ್ರಶಸ್ತಿಯ ಎರಡನೆಯ ಭಾಗದಲ್ಲಿ ಉಕ್ತನಾಗಿರುವ ಮುಮ್ಮಡಿ ವೆಂಕಟಪತಿರಾಯನು, ರಾಜಧಾನಿಯನ್ನು ಹಲವು ಬಾರಿ ಆಕ್ರಮಿಸಿಕೊಂಡಿದ್ದನಲ್ಲದೆ ಸ್ವತಂತ್ರವಾಗಿ ಶಾಸನಗಳನ್ನು ಹೊರಡಿಸಿದನು. ಈತನ ಪೂರ್ವಿಕರು ರಕ್ಕಸಗಿ–ತಂಗಡಗಿ ಯುದ್ಧದ ನಂತರವೂ ಆನೆಗೊಂದಿಯಲ್ಲೇ ಉಳಿದದ್ದರಿಂದ, ಹಲವು ಶಾಸನಗಳಲ್ಲಿ ಈತನನ್ನು 'ಆನೆಗೊಂದಿ ವೆಂಕಟಪತಿರಾಯ'ನೆಂದೂ ಈತನು ನೇರವಾಗಿ ಪ್ರಸಿದ್ಧ ಅಳಿಯ ರಾಮರಾಯನ ರಕ್ತ ಸಂಬಂಧಿಯಾಗಿದ್ದುದರಿಂದ 'ರಾಮರಾಯ ವೆಂಕಟಪತಿರಾಯ'ನೆಂದೂ ಈತನಿಗೆ ಚಿಕ್ಕ ವೆಂಕಟಪತಿರಾಯನೆಂಬ ತಮ್ಮನಿದ್ದುದರಿಂದ ಇವನನ್ನು 'ದೊಡ್ಡ ವೆಂಕಟಪತಿರಾಯ'ನೆಂದೂ 'ವೆಂಕಟಾದ್ರಿ' ಎಂದೂ ಹಲವಾರು ದಾಖಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಉಕ್ತವಾಗಿರುವುದು ಕಂಡುಬರುತ್ತದೆ. ಈತನಿಗೆ ಆಂಧ್ರದ ರಾಯಲಸೀಮಾ ಭಾಗದ ತಿಮ್ಮರಾಜ, ವೆಂಕಟರಾಜ, ನಂದ್ಯಾಲದ ಅಳಿಯ ಓಬರಾಜ ಮುಂತಾದ ಬಂಧು ಬಾಂಧವರೂ ವೆಲುಗೋಟಿ ತಿಮ್ಮನಾಯಕ, ದಾಮರ್ಲ ವೆಂಕಟಪ್ಪನಾಯಕ, ರಾವಿಳ್ಲ ವೆಂಕಟಪ್ಪನಾಯಕ, ರಾಜಕುಮಾರ ಭದ್ರ, ದಳವಾಯಿ ಪಾಪಯ್ಯ, ಪಾವಡಾದ ಕೃಷ್ಣಯ್ಯ ಮತ್ತು ಜಗದೇವರಾಯ ಮುಂತಾದ ಮನ್ನೆಯರೂ ಸಹಾಯಕರಾಗಿದ್ದರು. ಈ ರಾಮದೇವರಾಯನ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಮುಮ್ಮಡಿ ವೆಂಕಟಪತಿರಾಯನಂತೆ ಶ್ರೀರಂಗರಾಯನೆಂಬ ಮತ್ತೊಬ್ಬ ಅರವೀಡು ವಂಶದವನು ಪೆನುಗೊಂಡೆಯನ್ನು ಹಲವು ಬಾರಿ ಆಕ್ರಮಿಸಿ ಸ್ವತಂತ್ರವಾಗಿ ಶಾಸನಗಳನ್ನು ಹೊರಡಿಸಿರುವುದು ಕಂಡುಬರುತ್ತದೆ. ಕ್ರಿ.ಶ. ೧೬೩೧ರ ನಂತರ ರಾಮದೇವರಾಯನನ್ನು ಅಧಿಕೃತವಾಗಿ ಉಲ್ಲೇಖಿಸುವ ದಾಖಲೆಗಳಾವುವೂ ದೊರೆತಿಲ್ಲ. ಅಂದರೆ ಕ್ರಿ.ಶ. ೧೬೩೧ ರಿಂದ ೧೬೩೩ರ ವರೆಗೆ, ಪ್ರಸ್ತುತ ಜಯಪ್ರಶಸ್ತಿಯಲ್ಲಿ ಉಲ್ಲೇಖಿಸಿರುವಂತೆ, ನರಪತಿಯ ಸಿಂಹಾಸನಕ್ಕೆ ಯಾರೂ ದಿಕ್ಕಿರಲಿಲ್ಲವೆಂಬುದು ದೃಢಪಟ್ಟಂತಾಗುತ್ತದೆ. ಕ್ರಿ.ಶ. ೧೬೩೩ರ ನಂತರ ಮುಮ್ಮಡಿ ವೆಂಕಟಪತಿರಾಯನು ತನ್ನ ಆಳಿಕೆಯನ್ನು ಪ್ರಾರಂಭಿಸಿದ್ದರೂ ಆತನು ವಾಸ್ತವವಾಗಿ ನಿಜರಾಜಧಾನಿ ಪೆನುಗೊಂಡೆಯಿಂದ ಕಿರೀಟಧಾರಿಯಾಗಿ ಆಳುತ್ತಿದ್ದನೆಂದು ತೋರುವುದಿಲ್ಲ. ಅಂತೆಯೇ, ಪ್ರಸ್ತುತ ಜಯಪ್ರಶಸ್ತಿಯ ಎರಡನೆಯ ಭಾಗದಲ್ಲಿ ಉಕ್ತವಾಗಿರುವ ರೀತಿಯಲ್ಲೇ ವೆಂಕಟಪತಿರಾಯನು ಬೆಂಗಳೂರಿನ ಕೆಂಪೇಗೌಡನ ಪ್ರಭಾವಕ್ಕೊಳಗಾಗಿದ್ದ ಮೊರಸುನಾಡು ಪ್ರದೇಶದ ದೊರೆ ಮನ್ನೆಯರ ಮತ್ತು ಮೇಲೆ ಉಲ್ಲೇಖಿಸಿರುವ ರಾಯಲಸೀಮಾ ಭಾಗದ ಬಂಧುಗಳು ಹಾಗೂ ಅನುಯಾಯಿಗಳ ನೆರವಿನಿಂದ ಅಂತಿಮವಾಗಿ ಪೆನುಗೊಂಡೆಯನ್ನು ಆಕ್ರಮಿಸಿ, ಸಿಂಹಾಸನಸ್ಥನಾಗಿ ಕಿರೀಟಧಾರಿಯಾದನೆಂದು ದೃಢವಾಗಿ ಹೇಳಬಹುದು. ಈ ಕಾರ್ಯವು ಭಾವ ಸಂವತ್ಸರದ

22. ಈ ಭಾಗದ ಐತಿಹಾಸಿಕ ವಿವರಗಳನ್ನು ಶ್ರೀ ಎಂ. ಎಚ್. ರಾಮಶರ್ಮರ ಪೂರ್ವೋಕ್ತ ೨ನೆಯ ಸಂಪುಟದಿಂದ ಆಯ್ದು ಸಂಗ್ರಹಿಸಲಾಗಿದೆ

ಮಾಘ ಶುದ್ಧ ಪಂಚಮಿಯಂದು ಆಯಿತು. ಇದು ಶಾಲಿವಾಹನ ಶಕ೧೫೫೬ಕ್ಕೆ ಹೊಂದುವ ಕ್ರಿ.ಶ. ೧೬೩೫ರ ಜನವರಿ ೧೩ನೇ ತಾರೀಖಿಗೆ ತಾಳೆಯಾಗುತ್ತದೆ.

ಹೀಗೆ ಮುಮ್ಮಡಿ ವೆಂಕಟಪತಿರಾಯನು ಪೆನುಗೊಂಡೆಯಲ್ಲಿ ದೃಢಸಿಂಹಾಸನಸ್ಥನಾದ ನಂತರ ಬೆಂಗಳೂರಿನ ಕೆಂಪೇಗೌಡ ಮತ್ತು ಆವನ ಅನುಯಾಯಿಗಳ ನೆರವಿನಿಂದ ತನಗೆ ಅವಿಧೇಯರಾಗಿದ್ದ ಗುಮ್ಮನಾಯಕನಪಾಳ್ಯ, ಅನಂತಪುರ, ವೂಟಕೂರು, ಬಿಜ್ಜಾವರ, ದೊಡ್ಡಬಳ್ಳಾಪುರ, ಕುಂದರಿಪೆ ಮುಂತಾದ ಪಾಳೆಯಗಾರರ ಸೀಮೆಗಳ ಮೇಲೆ ದಾಳಿ ನಡೆಸಿ ಕಪ್ಪಕಾಣಿಕೆಗಳನ್ನು ವಸೂಲು ಮಾಡಿ ಸಾಮ್ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಶಾಂತಿ ಮತ್ತು ಶಿಸ್ತುಗಳು ಏರ್ಪಡುವಂತೆ ನೋಡಿಕೊಂಡನು. ಅನಂತರ ತನ್ನ ದಂಡಯಾತ್ರೆಯಲ್ಲಿ ನೆರವಾದವರಿಗೆ ಅದರಲ್ಲೂ ಬೆಂಗಳೂರಿನ ಕೆಂಪೇಗೌಡನಿಗೆ ಉಡುಗೊರೆಗಳ ಮೂಲಕ ಸತ್ಕರಿಸಿ 'ಸ್ವಾಮಿದ್ರೋಹರಗಂಡ' ಎಂಬ ಬಿರುದನ್ನೂ ನೀಡಿ ಗೌರವಿಸುತ್ತಾನೆ.

ನಮ್ಮ ಮಹಾ ಸಾಮ್ರಾಜ್ಯಗಳ ಇತಿಹಾಸವು ಇನ್ನೂ ಅಸಮಗ್ರವಾಗಿಯೇ ಉಳಿದಿರುವುದರ ಹಿನ್ನೆಲೆಯಲ್ಲಿ, ಪ್ರಸ್ತುತ 'ಕೆಂಪೇಗೌಡನ ಜಯಪ್ರಶಸ್ತಿ'ಯಂತಹ ಚಾರಿತ್ರಿಕಾಂಶಗಳನ್ನು ದಟ್ಟವಾಗಿ ಒಳಗೊಂಡಿರುವ ಸಾಹಿತ್ಯಕೃತಿಗಳು, ಶಾಸನ ಮುಂತಾದ ಇತರ ಚಾರಿತ್ರಿಕ ಆಕರ ಸಾಮಗ್ರಿಗಳಷ್ಟೇ ಮಹತ್ವದವೆನಿಸುತ್ತವೆ. ಒಟ್ಟಾರೆ, ಯಾವುದೇ ಪ್ರದೇಶದ ಚರಿತ್ರೆಯು ಪರಿಪೂರ್ಣವಾಗಿ ರೂಪುಗೊಳ್ಳಬೇಕಾದರೆ, ಸಂಶೋಧನೆಯ ಅಗ್ನಿಪರೀಕ್ಷೆಗೆ ಒಳಪಡಿಸಿದ ಸಮಕಾಲೀನ ಸಾಕ್ಷ್ಯಾಧಾರಗಳು ಆವಶ್ಯಕ. ಈ ದಿಸೆಯಲ್ಲಿ ಈ ಕೃತಿಯೂ ಗಮನಾರ್ಹವಾದುದೆಂಬುದರ ಬಗ್ಗೆ ಸಂದೇಹವಿಲ್ಲ. ಇಂತಹ ಕೃತಿಗಳ ವ್ಯವಸ್ಥಿತ ಸಂಗ್ರಹ, ಸಂಪಾದನೆ ಮತ್ತು ಪ್ರಕಟಣಾ ಕಾರ್ಯವು ಇನ್ನೂ ಆಗಬೇಕಾದ ಕೆಲಸವಾಗಿದೆ.